

Baker Moszkvában

Új szakasz az amerikai—szovjet kapcsolatokban

folytatás az 1. oldalról

Az amerikai kormány tehát mindenképpen lépéskényszerben érzi magát, s egyúttal úgy látja: egyfajta történelmi lehetőség nyílik arra, hogy a megváltozott Szovjetunióval szorosabban működjenek együtt a világ válságainak megoldásáért és megelőzéséért, mint valaha. Baker ezért olyan széleskörű tárgyalási javaslatokkal utazik Moszkvába, mint amelyekre amerikai részről Nixon elnök és Kissinger külügyminiszter látogatásai, a 70-es évek eleje óta nem volt példa. A nagy különbség az, hogy e javaslatoknak ezúttal nemcsak papíron van lehetőségük a megvalósulásra.

Nyilván hamarosan folytatják a hadászati fegyverzetkorlátozási tárgyalásokat, s van remény azok 1–2 éven belüli befejezésére, ami a támadó atomfegyverek 50 százalékos csökkentését jelentené. A szerződés legtöbb pontját már Reagan alatt kidolgozták, de egyes fontos kérdések még eldöntésre várnak és Bush szeretne néhány módosítást is — amire szovjet ellenjavaslatok

várhatók. Várhatóan felújítják a tárgyalásokat valamennyi atomkísérlet eltiltásáról, szó lesz a vegyi fegyverek kiküszöböléséről és — amerikai részről — különösen fontosnak tartják a gyors haladást a hagyományos haderők csökkentéséről idén indult bécsi fórumon.

E megszokott szovjet-amerikai tárgyalási formák mellett új vonásként jelentkezik az a terv, hogy a két nagy tárgyalási és ahol lehetséges együtt is működjenek szinte valamennyi, világunkat fenyegető regionális viszály enyhítésében, a feszültségek megelőzésében. Így Moszkvában, ahol a tervek szerint Mihail Gorbacsov is több órán át tárgyal majd az amerikai külügyminiszterrel, szó lesz a közel-keleti válság megoldásában való esetleges együttműködésről is — abban az esetben, ha Moszkva „építő” magatartást tanúsít.

Viszonylag könnyebbnek ígérkezik a tervezett együttműködés a környezetvédelem, a terrorizmus, a kábítószer, a ballisztikus rakéták és a vegyi

fegyverek továbbterjedése elleni harcban: itt sok a közös érdek.

Baker egyfajta próbakönek tekinti, hogyan reagálnak szovjet partnerei a tavaly óta első amerikai kezdeményezésekre és — nem csekély nyomást gyakorolva — útja előtt arról beszélt: bár Washington a peresztrojka sikerét kívánja, annak még nem látják sok nyomát a Szovjetunióval sem katonai kérdésekben, sem a világpolitikában. A javaslatok köre, mélysége mindenesetre a kemény kiinduló álláspontok ellenére világosan arra utal, hogy Washington nagy esélyeket lát és kész érdemben tárgyalni, előre lépni.

A várható haladás mindenesetre lassúnak ígérkezik, hiszen mindkét oldal jelentős, belpolitikai gondokat is okozó döntések elé kerülhet. Így feltehetően idén további külügyminiszteri és egyéb tanácskozásokat sorát láthatjuk majd, mielőtt — egy új csúcserőkezleten — végképp dönthetnének új megállapodásokról.

Kisfogyasztású gépkocsik helyett demagógia

Miért nem kellett a Skodák?

Néhány éve rendkívül „szelímes” plakátok árasztották el az utcákat, melyek az energiatakarékos gépkocsivezetésre szólítottak fel. Feltehetően sokan emlékeznek még rájuk: a vezető talpa, és a gázpedál közé betett tojás azt szuggesztálta, hogyha az autósok kevésbé nyomják a gázt, komoly benzint, tehát energia-megtakarítást érhetnek el.

A dologban — mint minden demagógiában — van egy kis igazság is, hiszen nyilvánvaló minden sofőr számára, a sportos vezetésnek nagyobb átlagfogyasztás az eredménye. Viszont ha valaki visszafogja magát, megtakaríthat egy csomó benzint: mondjuk száz kilométerenként négy-öt decilitert. Vagy nagyon jó esetben egy litert. Az összes autósra vonatkozóan persze még ez is komoly mennyiséget jelentene, de egyrészt mindenkinek magánügye vezetési stílusának kialakítása, másrészt teljesen nyilvánvaló, hogy az igazi megoldást nem az elavult gépkocsikkal való takarékos vezetés jelenti, hanem a korszerű, kisfogyasztású, környezetkímélő autók gyártása vagy importálása.

Az ezeknek a követelményeknek megfelelő jármű ugyanis négy-öt liter benzint eszik száz kilométerenként, míg a magyarok számára hosszú várakozási idő után kegyként kiosztott drága Trabantok, Wartburgok, Ladák, Moszkvicok, ennek közel, vagy több, mint a dupláját.

A következtetés annyira nyilvánvaló, hogy még a tojásos ötlet kiagyaloísi is hamarosan rájöttek, s a plakátok rövid időn belül eltűntek az utcákról.

S hogy ez miért éppen most jutott eszembe? Olvasom a lapokban a magyar-csehszlovák kereskedelmi kapcsolatokról tartott budapesti sajtótájékoztató anyagát, amelyben Ludo-

vit Priecl, a csehszlovák nagykövetség kereskedelmi tanácsosa elmondta, néhány éve szó volt arról, hogy a magyar vállalatok részegységeket szállítanak a Skodákhoz, s ezért mi cserébe kész autókat kapunk. Évi 40–50 ezret! S ami a kétségbejítő: ennyi azonos típusú kocsiira a magyar fél nem tartott igényt...

Csak emlékeztetőül jegyzem meg, hogy a Skodák a legkedvezőbb fogyasztásúak közé tartoznak a szocialista piacról beszerezhető járművek között, tehát ezzel a típussal már tényleg sok energiát takaríthatott volna meg az ország. Ha most a Favoritokhoz is szállítanánk alkatrészeket, lehet, hogy olcsóbban juthatnánk ezekhez az autókhoz, mi állampolgárok, a tervezett körülbelül háromszázötvenezer forintnál.

S akkor elkerülhető lett volna az a feltehetően sok milliós költség, amelyet a tojásos csodaplakát tervezésére, kivitelezésére és terjesztésére fordítottak. Végkövetkezésként pedig kénytelen vagyok kétségbe vonni azon döntéshozó „szakembereket” józan ítéletét, akik megakadályozták a Skodák és más kisfogyasztású gépkocsik bekerülését az országba — mind a mai napig!

Még szerencse, hogy az említett sajtótájékoztatón azt is bejelentették: kormányvélemények szerint a magyar-csehszlovák kereskedelemben a konvertibilis elszámolásra való áttérés kiutat jelenthet a mai stagnáló helyzetből.

Ismerve a szocialista országokkal való kereskedelmünkben felhalmozódott több száz milliárd rubeles aktívumunkat (melynek ellentételezésére vajmi kevés hajlandóságot mutatnak partnereink), nagyon hasznos lenne számunkra, ha másbaráti államokkal szemben is áttérnénk erre az elszámolási módra.

W.D.

Francia atomrobbantások

Franciaország nukleáris kísérleti robbantásainak újabb sorozatát kezdi meg hamarosan a Csendes-óceán déli térségében. A mururoai föld alatti kísérleti atomrobbantások folytatásáról Michel Rocard, francia miniszterelnök tájékoztatta Geoffrey Palmer új-zélandi miniszterelnök-helyettest a Franciaországhoz tartozó Új-Kaledónián, ahol mindketten az óslakos kanakok nemrég meggyilkolt két vezetőjének temetésén vettek részt.

Geoffrey Palmer miniszterelnök-helyettes, környezetvédelmi miniszter a wellingtoni rádióknak nyilatkozva közölte, hogy a temetés után tartott „hosszú és őszinte” megbeszélésükön felszólította a francia kormányfőt a nukleáris kísérletek beszüntetésére.

Pécsi kesztyű Honkongban

Az elkövetkező hetekben több magyar vállalat képviselteti magát — a Hungexpo szervezésében — különböző kelet-ázsiai szakkiállításokon. Ezzel újabb lehetőséget kapnak a gyorsan bővülő piac áttekintésére, termékeik elhelyezésére, a gazdasági kapcsolatok bővítésére.

Hongkongban a napokban tartják a Leather '89 nemzetközi bőrvásárt, amelyen mintegy 850 cég mutatja be termékeit a világ minden tájáról. A hongkongi új kiállítási központban rendezett vásár — ahol az alapanyagok mellett a bőrkikészítésnél használatos vegyszereket, valamint különböző gépeket és technológiákat is kiállítanak — évről évre több érdeklődőt vonz. Magyarországról a Pécsi Bőrgyár és a Bivimpex mutatkozik be a bőrvásáron: cipőkkel, táskákkal, kesztyűkkel, bőrruházati cikkekkel és nappalbőr alapanyagokkal.

Korlátlan vállalkozási lehetőségek?

Ledőlhetnek egykori ipari bálványok

Horváth Ferenc miniszterjelölt elképzeléseiről nyilatkozik

Értékrend-váltásra, piaci újraértékelésre van szükség az iparban és szakítani kell minden korábbi gyakorlattal, amelyek hátráltatták a piaci hatások érvényesülését. Csakis a kompromisszumok nélküli, nagyon következetes ipari struktúraváltás segítheti elő a világgpiachoz való felzárkózásunkat, számolva azzal is, hogy a gyors lépésváltás indulatokat vált ki a vállalatoknál és a dolgozóknál. Mindezt Horváth Ferenc ipari államtitkár fejtette ki Szőke Lászlónak, az MTI munkatársának, aki arról érdeklődött: miniszterrel való megválasztása esetén milyen programot, esetleg új iparpolitikai koncepciót kíván megvalósítani?

— Az elmúlt 15 évben az ipar élén volt a legtöbb személynk váltózás, így nem alakult ki pozitív értelemben vett ipari lobby, sőt tartós iparpolitikai sem. Az ipar rendszeresen a támadások kereszt-tüzében áll, amikor a gazdaságban újabb és újabb súlyos gondok merülnek fel. Miként szerezhető vissza az ipar, a minisztérium és az apparátus iránti bizalom?

— Az iparirányítás sajnos már hosszú ideje csak formálódik, keresi helyét a gazdaságban. A legtöbb vitát rendszerint a piac szerepének megítélése és a különféle támogatások leépítése váltja ki. Még azok, a reformfelfogású ipari vezetők is, akik támogatják a vállalatok közötti nyílt versenyt, időnként a minisztérium közbeavatkozását hiányolják a problémák megoldásában. A vállalatok — bár önállóságukat követelik —, ha bajba jutnak, azonnal segítségért kiáltanak. Egy-egy válsághelyzetben, mint amilyen legutóbb a közúti járműgyártók közötti konfliktus volt, a közvélemény is igen érzékenyen reagál. De emlékeztünk más példákra is, így a cipőipart vagy a mezőgazdasági gépgyártást, ahol a belföldi kereslet erőteljesen mérséklődik, a fogyasztó más árúszereketet igényel, a szocialista export nem növelhető, a gyártó pedig nem képes áttérni a konvertibilis piac igényeinek kielégítésére.

Ilyenkor a vállalatok talponmaradásukhoz állami segítséget sürgetnek, márpedig ilyenre nincs lehetőség. Ha megkapnák a vállalatok, amit íly módon követeltnek, az ellenfétes hatást váltana ki törekvéseinkkel szemben, a lépés hátráltatná a piaci hatások érvényesülését.

Fel tudná vázolni a leendő új iparpolitikát, vagy annak néhány új elemét?

— Mindenekelőtt olyan kérdésekről szólnék, amelyek alapvetően befolyásolják egy új iparpolitikai megvalósítását. Először is, szerintem ezentúl csak egyetlen értékmérőnk lehet: a piac. Ehhez viszont mielőbb átfogó tulajdonreformra van szükség, mert láthattuk, a vállalatok eddigi érdeklődési rendszere, továbbá az irányított szabályozás nem bizonyult elegendőnek a megéléshez. Éppen ezért a magánvállalkozásokat — amelyek főleg a kis- és középvállalatok körét jelentik — jogi és gazdasági eszközökkel kell serkenteni. Az állami szektor egy-egy szakmában válhat uralkodóvá, más területeken a vegyes tulajdonforma a célszerű. Ha mindez létrejön, nagyobb arányban számíthatunk a lakossági és külföldi tőke bevonására is. A kereskedelmi miniszterrel közösen egy, a magánvállalkozásokról szóló törvényt készítünk elő, amely minden eddigi korlátot lebont, lehetővé teszi, hogy bárki egyéni vállalkozásba fogjon, a gazdaság más szereplői-

vel azonos versenyfeltételek között, szinte teljes vállalkozói szabadsággal. Itt jegyezném meg, hogy tapasztalataim szerint a most folyó demokratizálódás vonzó hatása a külföldiek visszarendeződesre utalókat, nem viseli el a tőkés partner.

— A tulajdonreformnak, a működőtőke bevonásának a kezdeténél vagyunk. A vállalatok is látják, hogy nincs más út, de a nagyobb követelményekről megrettennek. Mind többször kapnak teret e lépésváltás során az indulatok és a demagógia. Pedig a régóta ígért struktúraváltás csakis az elhárított lépések kompromisszum mentes következetes megvalósításával érhető el. S ebben a folyamatban, amely végső soron a piaci megméretést is szolgálja, lesznek olyan vállalatok, amelyek felőnek az új követelményekhez, s tanúi lehetünk majd egykori ipari bálványok ledőlésének is.

— Ami az iparpolitikai elképzeléseimet illeti — folytatja Horváth Ferenc —, úgy gondolom, ha a feltételek adottak lesznek, létrejöhet az exportorientált, fejlődőképes ipari szerkezet, mégpedig döntően a feldolgozóiparban, amellyel eddig nemigen törődtek. Az ipar legnagyobb próbatételének a következő években azt tartom, hogy az egyes ágazatok végre a környezetbe illően fejlődjenek. E téren nagyon sok mulasztást kell helyrehoznunk.

— A jövőben eleve csak környezetkímélő beruházásokat engedélyezünk. A legtöbb gondot ma a hulladékok elhelyezése, elégetése okozza, s ilyen jellegű technológiák eddig csak nagyon kevés üzembem kapcsolódtak a termeléshez. Azt is tudomásul kell venni, hogy ma már senki, így a Világbank sem engedi és nem finanszírozza a környezetkárosító fejlesztéseket. Szerintem az ipar iránti bizalomvesztésnek is egyik oka az e téren tapasztalható sok-sok mulasztás, így azok kiigazítása feltétele lehet a kedvezőbb légkör megteremtésének. Éppen ezért további, a környezetre káros hatást gyakorló bányákat nem lehet nyitni, s én személy szerint úgy vélem, hogy az uránbánya bezárása is indokolt. A hazai bányászatot, energiatermelést, sőt a kohászatot is a jövőben a piacnak kell alárendelni. Ha valaki vállalkozik — akár egy külföldi cég is — arra, hogy az érintett üzemekkel foglalkozzék, s erre pénzt is szán, lesz erre lehetőség, de az államnak minderre nincs kerete. Egyébként ezeket a szempontokat is figyelembe véve már folyamatban van energiapolitikánk felülvizsgálata, s ennek során mindenkivel mindenfajta nyílt vitát vállalunk. A jövőben például az erőműtelepítések előkészítésekor párbeszédre törekszünk a legkülönbözőbb szervezetekkel.

Mi a véleménye Bős-Nagy-
marosról?

— Az a beruházás egyáltalán-

ban nem energetikai indítatású. Amikor döntöttek felépítéséről, mai szemmel nézve különösen, nem gondolták át a következményeket, a döntés nem volt megalapozott. Ugyanakkor a leállítás, illetve a továbbépítés mérlegelésénél számolni kell a beláthatatlan nemzetközi következményekkel is.

Miként féli meg a működőtőke bevonásának lehetőségét az ipari szerkezet-átalakításban?

— A külföldiek érdeklődése, tapasztalataim szerint, nő az ilyen lehetőségek iránt, de a működőtőke bevonásának arányait most nehéz lenne megbecsülni. Gazdaságilag jó esélyt látok arra, hogy gyárak részvényeit tőkeeros, fejlett technikával rendelkező nyugati cégek megvásárolják. Az a bizonyos 50 vállalatot felsoroló ajánlati lista, amellyel sok nyugati partnerünk már megismerkedett, élelnek visszhangra talált, és annak alapján számos tárgyalás folyamatban van; jelentős vállalkozási üzletekre készül a Caola, a GANZ Árammérőgyár, a Magyar Kábel Művek, több üvegyár és kohászati üzem. Ugyanakkor azt is el kell mondani, hogy az érintett vállalatok valóra váltása; az igazi tulajdonos hiánya nehezíti a folyamatot. Mindezek a folyamatok nem hoznak egyik napról a másikra eredményt, így a termelési szerkezet átrendeződése, a konvertibilis export növelése mellett néhány évig még stagnálni, esetleg csökkenni fog az ipar teljesítménye.

Végül engedjen meg egy kérdést a minisztériumi apparátusra vonatkozóan: a tárcánál sokféle, talán tíznél is több szakértői csoport, tanácsadó testület működik, az iparirányítás eredményei mégsem kielégítőek. Tervez-e változtatásokat a minisztériumi szervezetben?

— Amennyiben miniszterrel választanak, megfelelő arányokra töreksem a vezetésben; vagyis a műszaki-gazdasági és a vállalati gondolkodás ötvözését szeretném megvalósítani az iparirányításban. Sok jó szakember hagyta el az utóbbi időkben a minisztériumot, jórészt anyagi okok miatt. Ezt a folyamatot szeretném megállítani, a legjobbakat visszacsalogatni. Az egész apparátust — természetesen jobb anyagi elismerés mellett — hatékonyabb, felkészültebb, ugyanakkor létszámában a mainál kisebb gárdával szándékozom kiépíteni. S ami a szakértői csoportokat illeti — beleértve az Iparpolitikai Tanácsot is —, tevékenységük kialakult gyakorlata nem váltotta be a hozzájuk fűzött reményeket. Szakmai hozzáértésükre azonban szükség van, de csakis úgy, hogy e csoportok munkája szervesen integrálódjon a minisztérium tevékenységébe, mégpedig oly módon, hogy a műszaki és a gazdasági felfogás különválása megszűnjön. S még egyet: a tájékoztatásban is szorgalmazom a nyitottságot. Az iparvezetés csak akkor élvezhet bizalmat a társadalom részéről, ha felkészült, és minden gondot s természetesen eredményt is elért. Nem lehet az az érdekünk, hogy csak akkor s rendszerint kapkodva reagáljunk valamire, ha az már más úton-módon ki-

SZTRÁJKKULTÚRA

Bizonyára nem ezzel a cikkel kezdem párizsi tudósításaim sorát, ha nem töltöttem Budapesti tavaszi vakációt, s ha történetesen nem épp azokban a napokban zajlik le egy csöndes kis tüntetés a Mártírok útján. A kies második kerület lakói azért vonultak ki az utcára, mert türethetetlenül találták, hogy milyen szennyezett lakóhelyük levegője. Úgy mondták, s erről a sajtó-rádió-tévé is beszámolt, hogy a megengedett európai maximum tizenhatszorosát mutatták a légszennymérők. Nem tudom, államilag hitelesített, avagy afféle magán mérőeszközök voltak-e ezek. Tudom viszont, hogy szabad magánorral egyre kínosabban romló viszonyok voltak megállapíthatók hosszú évek óta. S emlékszem rá, negyedfél esztendője szakértő rendőr fejtegette a tévénezőknek: már addig is többször mutatkozott kritikusnak a helyzet, s csak a város kedvező fekvése, jókor változó idő- és széljárás segített elkerülni a katasztrófát és szmogriadót. Azóta most télen bekövetkezett, illetve bekövetkezhetett volna ez is, ám az illetékesnek vélt hivatalokban más volt a levegő, mint az utcán, így a riadó elmaradt. Utóbb a magyarizációk olysami sejtett, derengett, s végül tüntetést, hogy voltaképp, ha jól meggondoljuk, érezték ám „ők” (= a döntéshozók) is, emberi fogyasztásra mily alkalmatlan az a soká terjedő légnemű anyag, mely a szelektív redisztribúció, vagyis a megtermelt javak államilag szabályozott újraelosztása jegyében épp forgalomban van. (Ez az anyag eredetileg az úgynevezett természethez tartozott, de az ipari korszak s a népességrobbanás óta természetből beszélni merő lírai ömlengés: ahol még van, ott tűnő tegnapok maradványa, vagy megjelölt rezervátum. Javaival – hallal, vaddal, bölénnyel és levegővel, vízeséssel, termőfölddel – gazdálkodni illik. Pontosabban: Nyugat-Európában, Észak-Amerikában pár évtizede kezdik belátni, hogy: kell. Sietősebb üzletemberek legfőképpen hozzátesszük, hogy: sajnos. Mert befektetések közvetlen haszna lehetne nagyobb, ha nem volnának ezek a nehezen kijátszható környezetvédelmi rendszabályok, bizony és úgy ám.) Nos, a forgalomban volt légnemű anyagot emberi fogyasztásra, szemtanúk beszámolója szerint, nemigen lehetett ajánlani, a szmogriadó azonban elmaradt, mert, úgy mond, túl sokba került volna. Ehelyett kísérlet folyt: „ők” (= az alattvalók) vagy elviselik mégiscsak és nagy többségükben azt, ami türethetetlen, vagy szédelegnek, rossz szul lesnek, netán megfulladnak. Ha az utóbbi eset áll elő, akkor tévedés történt, s a vétkek súlyosan meg lesznek dorgálva, az újabb keletű hagyományok szerint. Ha az előbbi, akkor kivüláglik, hogy a struccpolitikusok újfent megfontoltan jártak el. Felelőtlen honpolgár és magánember az, aki csak menne a maga orra után, fittyet hányva a gazdaságosság kipróbált szempontjaira. Mivel a városlakók szédelegtek, de nem ajultak el tömegesen, bebizonyosodott egyfelől az, ami a költészetből is tudható volt, nevezetesen Kányádi Sándortól, miszerint „a ló s az eb beledöglenék, (az ember beleszokik)”. Másfelől az, ami szintén tudható volt, máshonnan, hogy a távlatokban való gondolkodás indulatokat gerjeszthet, kedvükért viszont a rövid táv gazdaságos megfontolásai föl nem áldozhatók (akkor sem, ha később csak ráfizetést hoznak).

S tán ez a tudás és újabb tapasztalat is sugallhatja a szavakat a Mártírok útján s egy kamera előtt az agilis, fiatalos úrnak: itt lőfrálnak, tüntetnek, ahelyett, hogy dolgoznának. Hagyjuk most, hányan és hogyan röstelkedtünk évtizede, mikor országszerte lehetett ugyanezt hallani a lengyel sztrájkokat, tüntetéseket kommentáló utcai szóbeszédben. Próbáljuk elképzelni inkább, miként reagálna ez a dolga után siető és dinamikus férfiú azokra a

tüntetésekre és sztrájkokra, melyeket például Franciaországban élhetne át. Sképzeltük hozzá azt is, miként keresne politikai, tehát minden érintett fél számára elfogadható megoldást ugyanezekre a magyar kormányzat. Az, amelyek több évtizedes diktálás s vezénylés után most a politika gyakorlásával kell – vagy kellene – hogy foglalkozzék.

Harmadik éve tanítok az egyik párizsi egyetemen, s ezalatt részem volt több sztrájkban, tüntetésben is. Az első a nyolevanhatos év végén a diákoké volt, akiknek nagy része ún. aktív sztrájkot folytatott: protestált, ülésezett, sztrájkot hirdetett és tüntetett, de az órákra, kivált a szemináriumokra, gyakorlati foglalkozásokra eszélesen eljárt, mert jegyet szerzenni, vizsgázni mindenképp terve volt. Most télen hasonlótt ehhez az ápolónők több hetes akciója: ők a legszükségesebb kórházi szolgálatot ellátva folytatták mozgalmukat. (Lényegében és egyelőre sikertelenül.) Röviden azt mondhatnám: ezek önkorlátozó sztrájkok voltak, intranszigienciával és programmal, mely a diákok esetében inkább politikai, az ápolónők esetében pedig szociális volt. Az előbbit a jobboldal, a Chirac-kormány, az utóbbit a baloldal, a Rocard-kormány próbálta megoldani. (Mint most heteken át a korzikai sztrájk- és tüntetéssorozatot.) S mindkét kormánynak szembe kellett néznie két olyan megmozdulással, mely magyarországi népességet érintett, vagyis nemcsak magát Párizst, hanem egész agglomerációs övezetét – közlekedési sztrájk – , illetve éreztette hatását közvetlenül mindenütt Franciaországban – vasutas-, majd postasztrájk. Kivált egy ilyen nagyvárosi közlekedési sztrájk tud roppant mérvű lenni. Polgárkedélyt és szolidaritást, megértést próbára tesz, ráadásul jócskán, ha köztudott, mint legutóbb, hogy néhány javítóműhely lépett csupán sztrájkba, attól állt le, bolydult föl minden. Tömegközlekedés alig, pár millió ember személykocsira pattan, az egész város egyetlen dugó, alig moccanó kocsisorok (mintha Békásmegyertől Budakesziig és Gödöllőig tartana egy kiskörúti forgalmi dugó). Mindebben időzve tokolodhat az ember eszébe a reformot címében viselő magazinnak nyilatkozó német üzletember, ki szerint nem volna jó, ha – mint tavaly nyáron Baranyában – elharapóznának Magyarországon a sztrájkok, mert az elriasztaná a tőkét. Sem töképezésnek, sem státuszférfinak lenni nem kell hozzá, hogy azt mondjuk erre: érthető. Pénzemberünk nyilván azért is tájékozódik, tegyük föl, Franciaország irányába, mert ott efféle renitenskedések, látnivaló, elő nem fordulnak. Viszont: hagyomány, gazdasági helyzet és politikai erőviszonyok szabják meg, hogy kerekedik-e valahol sztrájk és tüntetés, vagy akad más mód konfliktusok kifejezésére és ideiglenes megoldására. (Végmegoldás a politikában nem lévén.)

Efféle mondott a télen, a hatalmas dugó közepén egy autós hölgy, akit a Mártírok útján lamentáló férfiúhoz hasonlóan megkérdezett a helyi tévériporter. Este nyolc óra múlt akkor, már jó három óraja iparkodott hazajutni elővárosi lakásába, de a Concorde-térnél tovább még nem jutott. Fáradt volt, kissé ideges, kiutat keresett kocsijának és a sztrájknak, s efféle mondott. Hogy talán ilyen esetben volna jó találni más módszert. Hozzá pedig elmosolyodott, megértően. Ez a mosoly derengett föl előttem, ahogy néhány napja, a metrótakarítók sztrájkja idején baktattam a folyosókon, lépcsőkön, földalatti járatokon meggyűlő szemétkben. És tisztelettel gondoltam közben az olaszok országára is, mely szintén átlábal már néhány hasonló sztrájkos konfliktuson, de nemhogy ezeken, még a terroristák emlékezetes akcióin is túljutott anélkül, hogy kísértezt érezt volna az ostromállapot bevezetésére.

Párizs, 1989. április 17.

Zirkuli Péter

Perczel Mór dédunokája

Bevallom, nem ilyennek képzeltem Perczel Mór honvédtábornok dédunokáját. Magas, szikár emberre számítottam, óriási harcsabajusszal, szigorú arckifejezéssel. Tiszteletet parancsoló hanghordozású öregurat vártam, akiről azonnal látszik, hogy nemesi ivadék és a tábornok dédunokája.

Csalódásom kellemes volt. Perczel Bertalan – akit a bonyhádiak Bert bácsinak hívnak – kellemes, szívélyes, minden stílusbeli merevséget nélkülöző ember. Egy szobakonyhás kis ház lakószobából függönnyel leválasztott társalgójában beszélgetünk. Régen volt időkről.

– Ne higgye, hogy származásom előnyt jelentett számomra ebben az életben. Mesebeszéd, bár lehet, hogy akadtak olyanok, akik úri mivoltukból előnyt élveztek, de én nem tartoztam közéjük. Nekem az életben mindenért keményen meg kellett küzdenem. A tanulmányaim alatt is többet, jobbat kellett volna produkálnom nem előkelő származású társaimnál. Az otthoni életemet nem is számítva.

– Milyen normákat állított föl Önnök az édesapja, akiről tudom, hogy a bonyhádi hűségmozgalom egyik alapító tagja volt?

– Ez igaz. Édesapám puritán ember volt, aki a külsőségekre nem sokat adott. Kemény kézzel nevelt engem is. Mondhatnám, az az életforma, amiben ő élt és jól érezte magát, már több volt mint puritánság. Sokat lázadtam ellene fiatalomborként, gimnazistaként, de ma már látom, hogy igaza volt. Az életre fel kell készülni, erősnek kell lenni. Hinni kell.

A fiatalembernek a belső, lelki élet, a hit sokáig csak külső keret volt. Most asztalán a napilapok között vallásos irodalmi alkotások, a lelki életet, a hívó ember hétköznapijait segítő művek. Mindennapi olvasmányai ezek. Bert bácsi derűs, harmonikus életet él.

– Ön jogot tanult?

– Édesapám is jogi pályára szánt, de a véleményünk többek között ebben sem egyezett. Nem vonzott ez a pálya, mert azt láttam, hogy a jogszolgáltatás mindig az erősebb oldalán áll, nem a gyengébbén. Hasonló véleménnyel vagyok a politikáról is, amely szintén

erőalapokon nyugszik. Távoll tartottam magam tőle, bár naponta hallgatom a rádiót, nézem a televíziót.

– Akkor véleménye is van a társadalmi mozgásokról, a társadalom alakulásáról.

– Az a szellem, ami most kiszabadult a palackból, remélem, fejlődni is fog. Tetszik nekem ez a demokratizálódás, mi már egyszer megpróbáltuk. Drukkolok, de óvom a magyar népet, csak csigavér. A fiatalok forrófejűek. Egy második visszalépés súlyosabb tragédiát jelentene, mint 1956.

– Fogadjuk el a „nemzet-halál” gondolatát?

– Engedje meg, hogy erre egy bibliai példát hozzak föl. Izrael ellenséggel harcol, de csak akkor győz, amikor Mózes felemeli kezét Istenhez. Mihelyt kéri keze lehanyatlik, azonnal csatát vesz. A kezét, hogy el ne vesszen az ütközet, ketten tartják a magasban. S ők győzedelmeskednek ellenségeiken. Ebből az a tanulság, merjünk Istentől kérni, s higgyünk abban, hogy kívánságunk teljesül. Tanuljunk meg újra imádkozni, tanuljunk meg újra hinni. Isten mindenkor visszafogad bennünket.

– Ezek szerint saját erőnkkel nem tudunk újjászülni?

– Az újjászületéshez hit kell, s az nekünk nincs. Semmilyen hitünk sincs.

– Lehet-e pótolni azt, ami hiányzik?

– Három generáció nőtt már fel rendszeres hitoktatás nélkül. Hiába beszélünk vallászabadságról, ha családi háttérük nincs a fiataloknak, bizonyos fenntartások miatt. Hiába jár a gyerek templomba, ha otthon azt hallja, hogy mindebből élete alakítása során csak hátrányt fog szenvedni. A lélek karbantartásához szükséges a hit, a nemzet feléledéséhez pedig a közös hit nélkülözhetetlen. A magyar ember Istennel való kapcsolatát igyekszik elrejteni. Az utóbbi negyven évben szisztematikus lelki sorvasztás, lelki tönkretétel ment végbe. A világot csak anyagszemlélettel nézték, s lám csak hová vezetett mindez? A válasz, az abortusz, az öngyilkosság, az alkoholfogyasztás statisztikájában előkelő helyre kerültünk a világranglistán. A vallás ki- kapcsolásával az emberi életből eltöröltük a bűnt, s követ-

kezményeként büntudat sincs, még kevésbé abból való kiszabadulás. Másutt ez másként van.

– Úgy tudom, Ön német származású?

– A család Németországból származott, de ízig-veéig magyarokká váltunk. Ennek többször példáját adtuk.

– Gondolom, lett volna alkalma Nyugatra menni?

– A háború alatt megsebesültem. Sebesülteként egy Németországba kitelepített katonai kórházba kerültem. Onnan amerikai fogságba, majd egy kedves német családnál dolgoztam hazakerülésemig. Tudtam, mi vár rám: a régi környezet megsemmisül, s nekem szerény keretek közé kell húzódnom. Bevontam a vitortlákát, nem voltam senkinek sem szem előtt. Dolgoztam a megélhetésért. Mindent meg kellett tanulnom. Mindazt meg kellett tanulnom, amit a parasztyerek otthonról magával hoz. Az egyszerű munka, a favágás, kapálás, minden csak előnyre válik az embernek. Minden szülő vágya, hogy valaki legyen a fiából, ahelyett, hogy nehéz munkával az életre nevelné. A közéleti szereplés alapja is a munka.

– Ki visel gondot Önre?

– A jó Isten – mondja a világ legtermészetesebb hangján.

– Hogyan telnek napjai?

– Munkával. Kántorkodom és emellett olvasok, keréskedem. A szomszédok kiskertjét is én gondozom.

– Minek köszönheti derűs kiegyensúlyozottságát?

– A hitemnek, de ez csak korom előrehaladtával mélyült el. Talán Bonyhádnak is. Itt születtem, szeretek itt élni.

Bert bácsi 1989. március 15-én fent volt a Kálvárián, ahol az MDF városi szervezete a megyeiekkel közösen megkoszorúzta Perczel Mór sírját.

– Hogy tetszett Önnök és a család többi tagjának az ünneplés?

– Ennyire felszabadult, bensőséges március 15-ére nem emlékszem. Fiatal koromban szép ünnepeket tartottak a gimnázium előtt, a diákok Petőfi, Kossuth nevével voltak eltelve és hazafias szövegekkel. Most valamennyien meghátodtunk. Mondhatom a többiek nevében is. Remélem, lesz még folytatás.

Veress Éva

Modernképtár, Moszkva

Fotó: Kapfingel

Könyv

Giotto freskói

Sok magyar turista utazik Olaszországba. Aki Padovában jár, a szerény külsejű Aréne kápolnába lépve egy varázslatos, festett világba kerül. A falakon a padlótól a mennyezetig több sorban freskók sorakoznak, melyek jelentőségét szépségükön kívül az adja, hogy a reneszánsz festészet első megnyilvánulásának tekintjük.

Giotto művészetét nem lehet túlbecsülni. Az európai festészet történetében új korszakot nyitó firenzei mesternek főműve a padovai Aréna, más

néven Serovegni kápolna freskóklusa.

Prokopp Mária művészettörténész írásából megismerhetjük a trecentobeli Itália életét, Padova és benne a sötét múltú Scrovegni család történetét, amelynek engesztelő felajánlásaként épült a kápolna. A város gyűlölt uzsorása családja és a Gandenti lovagrend számára építette, akik közé maga is belépett.

A kápolna freskósorozata a Jézus születését megelőző eseményeket dolgozza fel a Megváltó keresztthaláláig és megdicsőüléséig.

A Képzőművészeti Kiadónál – a Remekművek sorozatban megjelent kötet – izgalmas történelmi háttérrel rajzol, bemutatja a megbízó személyét, a kápolnaépítés indítékait. A falképek elemzése kapcsán párhuzamot von a Szentírással és Dante Isteni színjátékával.

Prokopp Mária leírja Giotto élettörténetét, megrajzolja művészi pályafutását. A szöveg jobb megértését 49 fekete-fehér reprodukció és a teljes falképet bemutató 20 színes fotó szolgálja. Geröly Tibor

Kosárturmix

GELLÉR-SZOLNOK?
Nagy a valószínűsége annak, hogy Gellér Sándor, a Bp. Honvéd vezető edzője a nyáron új csapathoz (ismét vidékre?) szerződik. Több ajánlata is van, de hogy melyiket fogadja el?... A felsőházba jutott Szolnokon minimum 4-5 ezer ember vár az edző boldogító igenjére.

KAUNASBÓL ERŐSÍT A ZTE. A tavalyi bajnok és kupagyőztes zalaieki tárgyalnak a világhírű szlovák Zalgiris Kaunas csapatával átigazolási ügyben. Egy centert szeretnék szerződtetni.

MIEDZIK HAZAMEGY VAGY MÉG MARAD? Jacek Miedziknek, a Dombóvári VMSE kitűnő vendégmunkásának júniusban lejár a szerződése. Marasztalják a dombóváriakat, de más klubok is nagyon szívesen látnák, s ezért hajlandóak a pénztárcába nyúlni. A pénz beszél... Miedzik megmarad?

DÖNCI BÁCSI ÚJRA SZÉKSZÁRDON. Szabó Ödön, a BSE sokszoros bajnok és Ronchetti Kupa győztes női csapatának egykori edzője, nyugdíjas éve közepette visszatér Szekszárdra, ahonnan származik, s szép karrierje elindult. Igent mondott a KSC Szekszárd női szakosztályának sokadik invitálására. Így min-

den bizonyosan a felsőházban már az országos szaktekintélynek számító mesteredző dirigálja a szekszárdiakat.

IDEGENLÉGIÓSOK A PAKSIÁKNÁL IS? A felsőházból a rájátszás utolsó fordulójában kigolyózott "Atomerőmű SE" jövőre ismét célbaveszti az A csoportot. Tovább kívánják erősíteni csapatukat. Könnyen elképzelhető, hogy a Morgen, Tarnai vezérelte együttesben feltűnik egy, netán két idegenlégiós is. Az ASE játékosügynökei már mozgolódnak.

ELLENÁLL-E A CSÁBÍTÁSNAK? A bajnoki válogatottját, Hosszú Istvánt, sok csapat szeretné megszerezni. Ez a korábbi években is így volt. A kiszáradtatott hírek szerint az idén nagyobb esélye van a játékosügynököknek az elcsábításra, de... Előbb meg kell várni, hogy összejön-e Hosszúnak a remélt külföldi szerződése.

TIZES VAGY TIZENKÉTES FELSŐHÁZ? Az NB I-es kosárlabda liga elvetette a szövetség ajánlását, hogy jövőre két csapattal bővüljön a férfi felsőház létszáma. Vajon az MKSZ elnöksége kitart-e álláspontja mellett, vagy - mint egy évvel korábban - enged a liga nyomásának?

B.Gy.

Mogilnij az esküvőjéről is hiányozni fog

Vasárnap először válaszolt az újságírók kérdéseire díszidőben után Alekszandr Mogilnij (20), aki Stockholmban, a világbajnokság befejezése után hagyta cserben az aranyérmes szovjet jégkorong válogatottat. Mint ismeretes, a fiatal játékos Gerry Meehan, a Buffalo Sabres csapatának menedzsere társaságában az Egyesült Államokba repült, ahol vasárnap megtartotta első sajtóértekezletét.

Meehan azzal kezdte, hogy már alá is írták a szerződést, amely Mogilnijt a Sabreshez köti. Az is kiderült azonban, hogy az észak-amerikai profi liga, az NHL még nem adta alicsát a szerződésre, a tárgyalások csak ezután kezdődnek meg John Zieglerrel, az NHL elnökével.

Mogilnij azokra a kérdésekre nem adott választ, amelyek szöke körülményeit, előzményeit firtatták, csak annyit árult el, hogy ő hívta fel Stockholmban a Sabres képviselőjét.

Már körülbelül egy éve foglalkoztam azzal, hogy az NHL-ben folytassam a pályafutásomat - mondta Mogilnij. - Az utóbbi időben már minden gondolatomat az töltötte ki, talán emiatt is ment gyengébben a játék a világbajnokságon.

Botrány az Olimpiai Stadionban

Felfokozott érdeklődés előzte meg a görög labdarúgó-bajnokságban az Olympiakosz - AEK Athén rangadót, amely botrányba fulladt.

A találkozó négy játékos is kiállított a bíró, a 62. percben Baniotiszt (Olympiakosz) durvaságért, majd a 71. percben klubtársát, Hadzsidiszt. Utóbbinak azért kellett elhagyni a pályát, mert néhány másodperccel korábban Musztakidisz belőtte az Olympiakosz vezető gólját - állítólag szabályos körülmények között -, a játé-

Mogilnij a szovjet csapat 10 mérkőzésén egy gólt sem ütött, viszont három gólt előkészített.

Sokan kérdezi, miért szántam rá magam erre a lépésre - folytatta a játékos. - Először is, már felnőttem, tudok dönteni a saját sorsomról. Másodszor pedig gondoskodnom kellett a jövőmről, arról az időről, ami a sportpályafutásom befejezése után következik el.

A mindenről tudó újságírók azt is kiderítették, hogy odahaza Mogilnijnek már küszöbön állt az esküvője, olyannyira, hogy a meghívókat szétküldték. Ezek után többszörösen is meglepetésnek számított távozás. Föltették a kérdést, vajon a döntésben közrejátszott-e az, hogy tavaly decemberben az alaskai junior világbajnokságon megismerkedett egy egyetemista lánnyal, Tera Harringtonnal.

Terával jó barátságban vagyunk, ennyi az egész. Nem érte hagytam ott a házamat - válaszolta ezekre a találgatásokra Mogilnij.

Mogilnij még azt is elmondta, hogy siettetett döntését az a büntetés, amellyel nemrégiben sújtották. Egy szovjet bajnoki mérkőzésen verekedése keveredett, ezért tíz találkozóra felfüggesztették a játékjogát, elvették egyhavi fizetését és megfosztották sportmesteri címétől is.

vezető azonban les címén érvénytelenítette azt. Erre verekedés tört ki a pályán, amelynek két „főkolompasát” Hadzsidiszt, illetve az AEK-ből Peppeszt az öltözőbe parancsolta a bíró. Ezzel még korántsem érték véget a futballtól idegen jelenetek. Tizenöt perccel a befejezés előtt Manolasznak, az AEK sörpöregőjének már a második sárga kártyát mutatta fel a bíró, s mikor rájött erre, természetesen őt is kiállította. Erre a két szurkolótábor egymásnak esett.

Szabály helyett

Bírói empátia

A játékvezető akkor jó, ha nem lehet észrevenni. A tétel a forduló rangadóján a Videoton - Rába ETO mérkőzésen igazolódott. FIFA-bírónk, Németh Lajos játékkal való együttélésének képessége is hozzájárult ahhoz, hogy élvezetes, folyamatos játék alakuljon ki. S ez a bírói empátia a második féldő hajrájában, ki egyenlített küzdelemben 2-2-es állásnál teljesedett ki igazán. A Videoton és az ETO védelmének kulcsa, Végh, illetve Hlavyik egy-egy begyűjtött sárgalappal a vészhelyzet elhárításakor szándékos szabálytalanságokat követett el. Előbb Végh, aztán nem sokkal Hlavyik. A szurkolók ereiben - mindkét csapatnál - megfagyott a vér. Ha a szabályokat szigorúan alkalmazzuk, villanhat a piros.

De ehelyett „csak” szabadrúgás. Némethnek egyszerűen nem volt szíve ahhoz, hogy kiállítson. Tudta, hogy egy ilyen kiegyenlített küzdelemben mit jelent egy kulcsember elvesztése. Számára is a meccs, a néző volt a fontos. A szabály helyett erkölcsi érzékére hallgatott.

Nem véletlen, Németh Lajos valaha futballista volt...

—bégyé—

Kerékpáros útikalauz

címmel új, igen hasznos kiadványt jelentetett meg az IPV. A könyvben Karlovitz Kristóf rövid összefoglalót ad a kerékpár történetéről, bemutatja szerkezetét, vásárlási, használatbavételi, valamint karbantartási tanácsokkal látja el az olvasókat. Igen hasznos és újszerű, hogy térképes összegzés található a kerékpározásra alkalmas hazai útvonalokról.

A 80 forintért megvásárolható útikalauz záró fejezetében Kiss Endre és Padányi Ágnes összefoglalja 1200 magyar helység történelmi, idegenforgalmi, régészeti, kultúrtörténeti és természeti nevezetességét.

Csatasorba állnak-e újra a régi sikeremberek?

„Ha bent leszünk az ötben...”

Csengeri nyilvánosan kipakol — Szanyi a háttérben készül

Ha valakit még nem irigyelnek a sportági szövetségi kapitányok közül Bicskei Bertalan mellett, akkor az Hanzlik János, a súlyemelő válogatott főnöke. Az egykori EB-bronzérmes, világbajnoki hatodik helyezett súlyemelő a magyarok olimpiai doppingügye után vállalta el a tisztséget, akkor, amikor a legkeményebb doppingellenes harc vette kezdetét világszerte, és ebben - éppen Szölöszi miatt - nekünk, magyaroknak kell - illik - példát mutatni. S ami miatt még nem könnyű a helyzete: az elmúlt évek sikeremberei hamarosan túl lesznek pályafutásuk delelőjén, óhatatlanul napirendre kerül a generációváltás szükségessége. Ismerve a sportág szegényes háttérét, túlzott derülletésre nincsen ok. A Pannónia Kupa közepette az elmúlt négy hónap tapasztalatairól kérdeztük a kapitányt.

Az olimpia után bővebb válogatott keretet jelölt ki, ami az őszi athéni világjajnságig fokozatosan szűkülni fog. Találkozunk-e új nevekkel, mindenekelőtt olyanokkal, akik legalább a pontszerző 1-6. helyezések egyikére esélyesek a legrangosabb világtalálkozón?

Szerencsére vannak elszántan küzdő, tehetséges emberek. Bár még szeretnék csinálni banni a nevekkel, mert több, a Pannónia Kupához hasonlóan rangos értékmérő verseny is hátra van, a valós kép még ezek után rajzolódik ki.

Akkor legalább annyit: kik azok, akik az eddigi és a Pannónia Kupa tapasztalatai alapján ott lehetnek az EB-VB csapatban?

Esélye van Csizsárnak Szombathelyről, a diósgyőri Lakatosnak, s az egyre dinamikusabban fejlődő Szekszárdi Húsiipari SE-ből Kis Ferencnek és Oláh Imrénének.

Az elmúlt évek világbajnoki címeket is felhalmozó sikercsapatából lehet, hogy csak

Hanzlik János gondterhelten arccal.

Messzi marad hírmondónak? Mi van Barsival, Kerekkel, Jacsóval?

Nagyon remélem, hogy hamarosan köztünk lesznek. Az olimpia után egy jó ideig pihentek, de mákacs sérüléseik nem javulnak, Barsinak és Jacsósnak derékántalmi vannak, lehet, hogy orvosi konzílium dönt sorsukról.

Mi van Szanyi Andorral? Belföldre szóló eltöltése hamarosan lejár.

Andor, nagy örömről, edzésben van. Olyannyira, hogy a legközelebbi hazai versenyen, a Savarai Kupán, már dobogóra is lép.

Gondolom, hogy a másik eltöltött, Csengeri Kálmánt nem várják vissza a csapatba. A hamarosan megjelent doppingolással és a sportág orvosegységügyi háttérrel foglalkozó botránykönyve nagyon

lejárta a sportágat, különösen ahogy a Magyarországon uralkodó viszonyokat tárgyalja.

Ezek után már most kijelentem: a Csengeri nekem nem kell, egy ilyen erkölcsi tartású emberre nem tartok igényt. Oda belepisztítani ahonnan évekkel keresztül ő is evett... Szóval?!

A dolog pikantériája az, hogy a túlzások mellett ő is sok igazságot is kimond, mint például Toni Schumacher botránykönyve a nyugatnémet labdarúgók felkészítésének orvosi háttéréről?

De éppen a túlzásokkal olyan sötétre festi a képet, ami nem igaz, s ezzel alaposan „alávág” a sportágnak.

Maradva a doppingnál. A magyarok közül a „kocsiban” senki sem bízhat, a sorozatos ellenőrzések következtében Damoklész kardja ott lebeg a versenyzők feje fölött. Ugyanakkor van egy olyan érzésem - bizonyos következtetéseket levonva az ideai eredményekből -, hogy a rivális országokban nem álltak le ennire keményen. Biznak még bizonyos „ürülési intervallumokban”.

Gyanakodom én is. De bizonyítani csak a vizsgálatok tudnak. Bizom benne, hogy a Nemzetközi Súlyemelő Szövetség „utazó doppinglaboratóriuma” mielőbb funkcionálni fog, és az év bármely napján, bármikor, bármelyik országban szűrőpróba-ellenőrzéseket végeznek. Így előbb-utóbb lelepleződnek a manipulátorok.

Megőrizhetjük-e harmadik helyünket a nemzetek pontversenyében a VB után?

Ez szinte lehetetlen. Nagyon jönnek föl az ázsiaiak. Ha gyengülünk, akkor európai viszonylatban is nagyon nehéz lesz megőrizni az előkelő pozíciót. Megmondom őszintén: ha bent leszünk az ötben, az már nagyon jó.

Bállnt Gy.

Nem kívánatos portéka

„régmúlt nagyságunk” e dokumentumát.

Távol áll tőlem minden olyan szándék, mely a magyar múltat ki akarná törölni a nemzet emlékezetéből. Nagy-Magyarországot létezett - ez történelmi tény, és utólag sincs okunk örövendezni azon a módon, ahogyan megszűnt, azokon a körülményeken, amelyek között az Osztrák-Magyar Monarchia utódállamai létrejöttek. Hetven év elmúltával is számot kell vetnünk azonban a Monarchia és Nagy-Magyarország széthullásának az okai- val. Ezeket és a ma hozzájuk kapcsolható történelmi és politikai felismeréseket kell a társadalom közkinésévé, a nemzet tudat részeivé tennünk. Nem nagy magyar nosztalgiára, nem a „régidicsőség” mellevetgető idezgetésére van ma szükségünk.

A drága pénzen árusított nagy magyar térképek nem a történelmi ismeretterjesztés eszközei, hanem ezt a nemkívánatos nosztalgiát erősítik. Ebben a formában, így forgalomba hozva nincs rájuk szükség.

Azt már csak melleleg említem, hogy Romániában, Csehszlovákiában vagy akár Jugoszláviában is komoly vizsgálatot kell elvégezni az egykori magyar birodalomra emlékeztető efféle képek és jelképek. Ilyen megfontolások miatt ellenzem - bármiféle

történelmi szakvéleménnyel szemben is - a koronás címer visszahozatalát. A magyar nemzetnek ahhoz, hogy az ország mai területén - ha úgy tetszik: ebben a csonka országban - fennmaradhasson, demokráciára van szüksége. A demokrácia kivívásához és megszilárdításához, a megszületendő demokratikus Magyarország beilleszkedéséhez a modern, egységesülő Európába okvetlenül szüksége van a Duna-medencében élő nemzetek rokonszenvére és tevékeny támogatására. Társadalmunk ma a többpártrendszer, a hatékony parlamenti demokrácia, az emberi jogok és a szabad piacgazdaság megvalósításával példát mutathat azoknak a kelet-európai népeknek, amelyek még a bukott szovjet modell béklyói közt kénytelenek élni. Ezzel a példamutatással a rokonszenv és együttérzés ropant energiáig hozhatjuk működésbe a szomszédos országokban.

Történelmileg egyedülállóan kedvező helyzet ez. Ha van valami, ami a reparálatlanul maradt trianoni csonkolás után és annak ellenére reménytel tölthet el bennünket, ha van valami, ami a Duna-völgyi népek egymásra találását még előmozdíthatja, akkor éppen a magyar demokrácia megújulása lesz az.

Kár volna ezt az esélyt feledve visszatérni a Nagy-Magyar-

országról szőtt meddő és gyerekes ábrándozásokhoz. Kár volna ütökártyát adni azok kezébe, akik egyaránt ellenségei a demokráciának is, a magyarság egyenjogúságának is.

Ceausescu provokatori amúgy sem télenkednek: amint 1956-ban a magyar forradalom lejárására, most társadalmunk békés megújulásának a diszkreditálására törekedve hoznak forgalomba (rossz magyarsággal írt) róplapokat, amelyek állítólagos magyar területi igényeket hangoztatnak.

A Nagy-Magyarországot ábrázoló színes nyomatok e provokátorok kezére játszanak.

Persze ők működni fognak akkor is, ha mi a látszatát is kerüljük nagymagyar igények felélesztésének. Nem is a provokátorokat kell jobb belátásra bírunk. Nem is a prágai sztalinistákat vagy a bukaresti zsarnokot kell megnyernünk, hanem azt a cseh, szlovák és román népet, mely elnyomásukat nyögi. A magyarellenes hangulatkeltéssel szemben ezeket a népeket kell meggyőznünk.

Es meg kell győznünk - mindenekelőtt - önmagunkat. Arról, hogy nemzeti sebeink nyalogatása helyett önsajnálat és nosztalgius ábrándozás helyett egyetlen módja van a nemzeti megújulásnak: a társadalom demokratikus megújítása.

G.Gy.

Hírek

Események — Információk

Rádió,
televízió

Köszöntjük

GERGELY

nevű kedves olvasóinkat.

A Gergely görög eredetű név, jelentése éber.

Védőszentjei:

Nagy Szent Gergely (Gregorius) pápa, a keresztény ókor legkiválóbb egyházi főnökének egyike. Ő vezette át a Katolikus Egyház hajóját a felbomló római múltból a germán-román jövőbe. Rengeteget tett a háborúk okozta akkori nagy nyomor enyhítésére, megújította az egyházi éneket (gregorián). 604-ben halt meg.

VII. Szent Gergely pápa, aki páratlan eréllyel emelte ki a Katolikus Egyházat az erkölcsi hanyatlás és a világi hatalomnak való kiszolgáltatottság bilincseiből. 1085-ben halt meg.

Mehalt „Zorro”

Buenos Airesben elhunyt Guy Williams, amerikai színész, aki Magyarországon is nagy sikerrel vetített „Zorro”-sorozat címszerepével írta be magát a televízió történetébe. 65 éves volt.

A színész, akinek eredeti neve Armando Catalano volt, szívroham végzett.

A múlt századi kalandos történet, amelynek középpontjában egy kettős életet élő — hol kétbalkezes aranyifjúként, hol álarcos igazság bajnokként megjelenő nemesember áll — a legnagyobb népszerűsége éppen Latin-Amerikában tett szert. Bár az első folytatások még az 50-es években készültek, ma is gyakran ismétlik ezeket a történeteket.

Olvasóink írták a Dátumról

Írni nem könnyű, tudják ezt, azok, akik mindennap írnak, s tudják ezt azok is, akik csak ritkán vesznek tollat a kezükbe. Újságot csinálni nehéz feladat, napilapot még nehezebb, hiszen annak olyannak is kell lennie, hogy az olvasó szívesen olvassa, és mindig találjon benne újat magának.

A napilapnak egy nap az élete. Ma megjelenik, ma még újdonság, de holnapra már megint mást kell írunk. A Dátum eddig megjelent néhány száma után olvasóink megírták véleményüket lapunkról, hasznos tanácsokkal láttak el bennünket.

Levelek közül válogattunk ki néhányat, s most, amikor közreadjuk őket, egyúttal köszönjük fróik jó szándékát, segítőkészségét.

1.

„...Itt áll egy nemzedék, és ahogyan látom, felkészülten az igazságra. Lépésről lépésre nyer teret magának, és olyan akadályokat vesz simán, amit a tegnapi akadályozóknak tudomásul kell venniük, hogy nem lehet másképpen. Olyan szereposztásban mennek a kibontakozás felé a dolgok, amit szerintem nem koordinál senki, hacsak nem Isten. Róla pedig tudjuk, hogy bölcsességet ad a csecsemőknek és üres kézzel bocsájtja útjukra a kérkedőket. Hogy ebben a hazában mióta, hányan és hányféleképpen kérkedtek, tudjuk jól. Ezek egyike sem volt tekintettel sem Istenre, sem emberre. Mert kérkedni csak az eszeten tud, s az, aki igazságtalanságokat cselekszik. (...)

Már sejtjük, mekkora a csódtömegünk, azt is, hogy ezeken lendíteni emberfeletti feladat. A felelősséget lehet tisztázni vagy annak tisztázását megpróbálni, de amikor a szomjhalál ellen egy pohár víz

is menedéket nyújthat, helytelen olyan tartályokat tervezni, amelyekből tíz év múlva esetleg két pohár vizet lehet meríteni. Tíz év múlva a most szomjazók már nem fogják látni a tartályokat, de a napot sem. A realitás törvénye a kenyérszeletek megosztásának erkölcsi elve. (...)

A Dátum nem politikai pártlap. De katalizátora lehet, és kell legyen, egy valóságban is helyes és maximálisan jó választásnak. Javasolom tehát, hogy a vezércikkben leírt négy megyéhez vegyék hozzá ötödikként Veszprém megyét is. Ezekkel a regionális területekkel hassanak oda, hogy létesüljön egy, az országgyűlési választásokra irányuló regionális szövetség.

Bercsényi Lajos Antal
Székesfehérvár

2.

„...Nagyon lényegesnek tartom, hogy a lap maradjon független. Anyagi érdekekért ne legyen szócsove alkalmi csoportulásoknak. Valóban néz-

zen a problémák mélyére. Ne adjon tápot annak a gondolatnak, hogy nem kell bolygatni a múltat, mert azon már úgysem lehet változtatni. Nem! A múlt feltárása nélkül nincs kibontakozás! Ne vegyünk fejeket, de az emberek elvárják, hogy a hatalmaskodók, a kiskirályok viselt dolgai napvilágra kerüljenek. Sajnos, Tolna megyében is van bőven ilyen téma. (...)

Tanácsolom, hogy a lap ne hajszoljon szenzációt, a való, az igaz, a megtörtént dolgok publikálására törekedjen. Az országos ügyek elemzése, értékelése, ismertetése mellett fordítson figyelmet a regionális terület gondjaira. Kérem a szerkesztőséget, időnként biztosítson helyet az olvasók politikai állásfoglalására. Legyen a lapban tájékoztatósi rovat, hogy az olvasók megismerjék és tudják a különböző politikai szervezetek rendezvényeinek időpontjait.

Az elmúlt negyven év hibáit nem lehet egy-két értekezlettel, hangzatos kijelentésekkel, jelszavakkal jobbra tenni, kijavítani. (...)

Hosszú, küzdelmes harcra kell felkészülni. Gondolom, ebben a harcban az Önök most induló lapja nem kis szerepet fog vállalni. Ehhez kívánok Önöknek sok sikert, erőt, egészséget.

Maller Béla
Székeszárd

3.

„...Már az első számukból kicseng, hogy Önök valódi független lapot akarnak csinálni és az eszmék szabad áramlásának hívei, amely az elkövetkezendő parlamentáris demokrácia egyik sajátossága kell, hogy legyen.

4.

„...Kívánom, munkájuk során tolluk segítségével karolják fel a hasznosat, a szépet, a jót. S gondos gazdaként irtásák ki a gázt, a rosszt és az elvetnivalót. Így munkájukkal kiérdemlik majd előfizetőik és olvasóik népes táborának hűségét és szeretetét.

Ehhez kívánok Önöknek sok sikert és jó munkát. Levelem hadd fejezzem be Petőfi sorai-
val:

Még kér a nép,
most adjatok neki.

Üdvözlettel: id. Tóttós Gábor
Székeszárd

Régebben kelt aktualitások

— Széchenyi István:

Újabb időkben... annyira nőtt, s mindegyre nő Magyarországon a szóvási viselkedés, mintha egyedül a nyelv működése által akarna kibuzogni a magyarnak minden energiája, tette nem maradván semmi!

A műtét egy percig sem tart,
de ezer dollár

— Még a rövidlátók is áldani fogják a lézersugarat, nemcsak a különféle szivbajokban vagy daganatos megbetegedésekben szenvedők — jóslják a lézeripar szakértői. Az orvostudomány mind szélesebb körben folyomodik a nagy energiájú fénynyalábhöz, főképp olyan esetekben, amikor a hagyományos szikével lehetetlen az operáció. Amerikai elemzők szerint öt éven belül milliárd dolláros piaca lesz a lézeres gyógyító eszközöknek, ha általánosan elfogadottá válnak az új kezelési módok. 1988-ban a gyógyászati lézerek világkereskedelmi forgalma 390 millió dollár volt.

Az orvosok azonban óva intenek attól, hogy a lézert „csodaszerként” magasztalja a vi-

lág. Bár a „fényszikék” felettből ígértes sebészi eszköznek mutatkoznak, még nem tudni, valójában meddig merészkedhet el velük a tudomány. Az Egyesült Államokban jelenleg 14 ezer lézert használnak, s többségük olyan sugart bocsát ki magából, amelynek igen magas a hőmérséklete, emiatt a test bizonyos részein használhatatlanok. A kutatók már kifejlesztették a hideg lézert is. Ennek főképp a szemészet látja majd nagy hasznát. A szem szaruhártyájának kezelésével visszaadható a normális látás, olannýira, hogy örökre letehető a szemüveg. A kezelés még egy percig sem tart, becslések szerint azonban 1000-2000 dollárba is belekerül majd az Egyesült Államokban.

Halálos baleset

A hét végén az ország területén összesen 115 sérüléses közúti közlekedési baleset történt. A balesetek közül 9 halálos, 39 súlyos és 67 könnyű sérüléses volt. Szigetváron Bedó Márta, 19 éves alkalmazott, budapesti lakos, személygépkocsijával az útestről kilsodródott és az árokba borult. A gépkocsi utasa, Balogh Csilla, 22 éves titkárnő, sádsi lakos a kórházban meghalt, a személygépkocsi vezetője és négy utasa súlyos sérülést szenvedett. A vizsgálat eddigi adatai szerint Bedó Márta nem az útvizsgálatnak megfelelő sebességgel közlekedett.

Hangverseny

Lányi Péter zongoraestjére kerül sor ma este 19.30 órakor Székeszárdon a Művészetek Házában. Műsoron: Chopin: 4 impromptu, Debussy: Két prelűd, Muszorgszkij: Egy kiállítás képei

A szektavezér halála

— A mexikói hatóságok megerősítették a hírt, hogy megölték Adolfo de Jesus Constanzót, annak a sátni szektának vezetőjét, amely 15 rituális gyilkosságot követett el a mexikói-amerikai határ közelében fekvő Matamorosban. A hírt korábban a Constanzót ugyancsak köröző texasi hatóságok jelentették be.

A szektavezért — aki egy kábítószercsempész banda feje is volt egyben — saját parancsára egyik bűntársa lölte le, miután a rendőrség körülzárta azt a mexikóvárosi házat, ahol Constanzo és hat másik állítólagos szektatag tartózkodott.

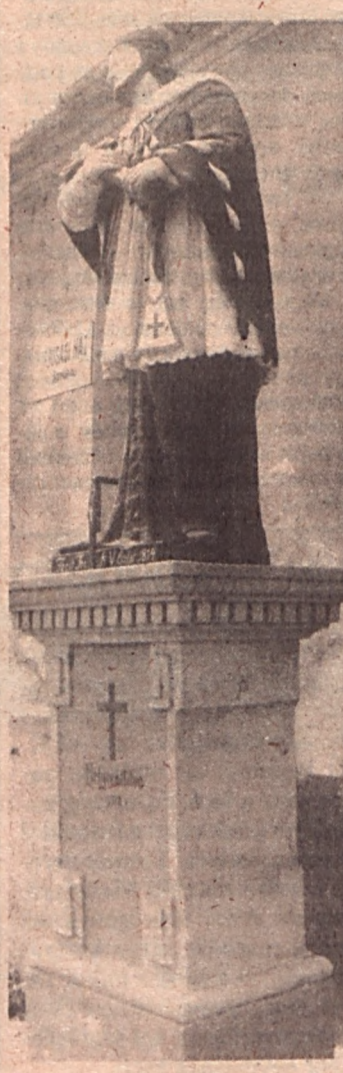
Constanzón és testőren, Martin Quintánán kívül a többieket, köztük a sátni

szekta „papnőjének” tartott hölgyet — aki egyben Constanzo barátja is volt — letartóztatták. Az amerikai hatóságok nem kérték egyik szektatag kiadatását sem.

A banda tagjai börtönbüntetésre számíthatnak, mivel Mexikóban nincs halálbüntetés.

Magyarázat nélkül

foto: czako

Kossuth:

8.00: Hírek. Időjárás. 8.05: Műsorismertetés. 8.20: Társalgó. 9.15: Muzsikának szép a hangja. 9.32: „Örízem a szemedet”. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Kapcsoljuk a miskolci körzeti stúdiót. 10.25: Zenekari muzsika. 11.00: Szlovák népdalfeldolgozások 11.28: Tangentor. 11.54: Reklám. 12.00: Déli krónika. 12.30: Ki nyer ma? 12.40: Művelési híradó. 12.43: RTV közönségszolgálat. 12.45: Világhírlap. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.00: Hírek. Időjárás. 14.05: Műsorismertetés. 14.10: Magyarán szólvá. 14.25: Orvosi tanácsok. 14.30: Dzsesszmelodiók. 15.00: Új magyar hangjáték. 15.22: Fúvószenekari hangverseny. 15.45: Lente Lajos nőtkát énekel. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Dalposta. 16.20: A Nyitnikék postája. 17.00: Tudósok a közéletben. 17.30: Beszélni nehéz. 17.42: Reklám. 17.45: A Szabó család. 18.15: Hol volt, hol nem volt... 18.25: Könyvújdonságok. 18.28: Műsorismertetés. 18.30: Esti magazin. 19.15: A Csehszlovák Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepén. 20.15: Rólunk van szó! 20.20: Lakás — helyzetek. 20.49: Hangportrék. 21.45: Hajszályokertés. 22.00: Hírvilág. 22.30: A dzsessz világa. 23.30: Két szimfonikus költemény. 24.00: Hírek. Időjárás. 0.15: Éjféli után.

Petőfi:

6.05: Reggeli csúcs. 7.33: Slágerrek mindenkinek. 7.57: Műsorismertetés. 8.00: Műsorismertetés. 8.05: Lehár operettjeiből. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00: Hírek. Időjárás. Utközben. 9.05: Napközben. 12.00: Hírek németül, oroszul és angolul. 12.10: Fővőszene. 12.25: Könyvetünk védelmében. 12.30: Vörös Kálmán népi zenekara játszik. 12.58: Műsorismertetés. 13.00: Hírek. Időjárás. Utközben. 13.05: Popzene sztereóban. 13.45: Időjárás-és vállásjelentés. 14.00: Betűtenger. 15.00: Hírek. Időjárás. Utközben. 15.05: Juhász Éva zongorázik. 15.20: Könnyről könyvről. 15.30: Csúcsforgalom. 17.30: Kamassz-panasz. 18.30: Talpalaváló. 19.00: Hírek. Időjárás. Utközben. 19.05: Sport. 19.18: Fialoknaki 20.35: Népdalkörök pódiuma. 21.00: Hírek. Időjárás. Utközben. 21.05: Prága város panoptikuma. 21.46: Szécsi Pál énekel, a Stúdió 11 játszik. 22.00: Maholnap. 23.00: Hírek. Időjárás. 23.10: Sporthírek. 23.15: Heavy metal Csehszlovákiából. 24.00: Balettzene. 0.15—4.20: Éjféli után.

Bartók:

6.00: Muzsikáló reggel. 9.00: Műsorismertetés. 9.03: Időszaki kiállítások. 9.08: Vivaldi: Tizenkét concerto. 9.56: Romantikus zongoramuzsika. 10.30: Fonóka. 10.45: A bioszféra felfedezése. 11.00: Werther. 12.02: Zenetörténeti értékár. 13.00: Hírek. Időjárás. 13.03: Műsorismertetés. 13.05: Fekete-fehér villanás. 14.00: Haydn: B-dúr vonósnyegyes. 14.27: Zenekari muzsika. 15.25: Zenel tükör. 16.00: Lammermoori Lucia. 17.00: MIKRO-fon. 17.30: X. Europa Cantat — Pécs 1988. 18.18: Bartók: Magyar képek. 18.30: Na maternjem jeziku. (szerbhorvath nyelvű nemzetiségi műsor) 19.00: Hírek. Időjárás. 19.03: Műsorismertetés. 19.05: Német nyelvű nemzetiségi műsor. 19.35: Kamarahangverseny. 21.00: Top-les. 21.40: Nikolaus Harnoncourt vezényel. 23.00: Bemutatjuk a Fialai Zeneszerzők Csoportjának lemezeit.

TV1

8.58: Műsorismertetés. 9.00: Képzőművészet. 9.05: tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Brahms — Bernstein-ciklus. NSZK-filmsorozat. 10.10: Hármás „csatorna”. 10.55: Panoráma. 11.40: Mozgató. 11.50: Képzőművészet. 15.43: Műsorismertetés. 15.45: Hírek. 15.50: A zord folyó. Szovjet tévéfilmsorozat. 17.10: Pannon krónika. 17.20: Nachrichten. 17.25: Nas ekran. 17.55: RTV Közönségszolgálat. 18.00: Szám-adás. 18.15: Reklám. 18.45: Műsorajánlat. 18.50: Esti mese. 19.00: Beszélgetés a német fasizmus feletti győzelem évfordulóján. 19.25: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: A klinka. 20.50: Reklám. 20.55: Stúdió '89. 21.40: Méhkerék — Micherechl. 22.40: Híradó 3.

TV2

17.00: Képzőművészet. Tv2. 17.45: Mozaik. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek. 18.48: Tv2. 19.00: Szeretelenség. Lengyel tévéfilm. 20.23: Tv2. 21.00: Híradó 2. 21.30: Csend — élet. 21.52: Tv2. 22.00: Szimultán. 22.45: Tv2 Napzárta.

MEGRENDELÉS

Megrendelem a „Dátum” c. napilapot ..... példányban 1989. június hó 1-től. Vállalom, hogy az előfizetési díjat a nálam jelentkező postai kézbesítőnek kiegyenlitem.

Név: .....

Lakcím: .....

A megrendelőlapot
kérjük az alábbi címre eljuttatni:

Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt.

Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.
7100

révai nagylexikona révai nagylexikona révai nagylexikona

RÉVAI NAGYLEXIKONA

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db.

Név: .....

Cím: .....

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó, Szekszárd, Pf.: 237

A megrendelés határideje: 1989. június 30.
Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót,
valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

A TÁÉV villanszerelő- és szerelőipari előgyártó üzemei rövid határidőre vállalják

- kitesztelt elosztó- és kapcsolóborendezések (lemez-szekrények, alumínium tokozottak), illetve
- idomvas tartószerkezetek,
- alumínium- vagy horganyzott lemezből készülő szellőzőrendszerek,
- távvezetési csőalátámasztások, redősívek,
- hőközpontok blokkosított előgyártását.

Megrendeléseiket a következő címen várjuk:

Tolna megyei Állami Építőipari Vállalat,
Szekszárd, Tartsay Vilmos u. 10.
Pf.: 79, 7100. Telefon: 74/12-311

Hidasi Ferenc üzemvezető
villanszerelő előgyártó üzem,
265-ös mellék

Zavaczy Zoltán üzemvezető
szerelőipari előgyártó üzem,
260-as mellék

MEGJELENT

Csanádi — Fényes A TÁRSASÁGI JOG KÉZIKÖNYVE

A szekszárdi Babits Kiadó kiadványában a társasági jog iránt érdeklődők és a társaságok alapításában érdekeltek egyaránt megtalálják a közkereseti társaságokra a korlátolt felelősségű társaságra, a részvénytársaságra vonatkozó ismereteket.

Keresse a könyvtáraknál és a könyvesboltokban!

A Gemenc Szálló

kényelmes szobáival,
szép éttermével,
hangulatos éjszakai
bárjával
kellemes pihenést biztosít
vendégeinek.

Szekszárd,
Mészáros Lázár u. 1.
Tel.: 11 - 722
Telex: 14 - 240

A nyugalom házhoz jön.

ÁLLAMI
BIZTOSÍTÓ

Kedves Asszonyom!

Tisztelt Uram!

Engedje meg, hogy felhívjuk figyelmét az Országgyűlési Tudósítások c. lapunkra, melyet 1989 januárjában indítottunk és a parlamenti ülészekkhez igazodva folyamatosan megjelenítettünk.

E dokumentumértékű, objektív tájékoztatást szeretnénk minden olyan érdeklődőnek eljuttatni, aki a társadalmi megújulásban és a reformtörekvések sikerre vitelében részt kíván venni.

(Az OT az Országgyűlés időszakában naponta, az ülés másnapján a teljes jegyzőkönyvi anyaggal és tájékoztató tudósításokkal jelenik meg.)

Amennyiben kéri, az eddig megjelent számokból teljes sorozatot még korlátozott számban tudunk biztosítani.

Az OT (18 Ft/pld.) előfizetési díja egy évre 648,- Ft

félévre 324,- Ft

negyedévre 162,- Ft

A befizetés módja, átutalással: Magyar Hitel Bank Rt

Széchenyi I. téri Igazgatósága 2. sz. fiók

215-88880 sz.

215/00439/0028 elszámolási számlára

Megrendelési szándékát a mellékelt űrlapon szíveskedjék jelezni.

Ugyancsak felhívjuk Erdélyi Tudósítások című, májusban induló lapunkra, amelyből kérésére próbaszámot küldünk.

Üdvözlettel és köszönettel:

Haas György
felelős kiadó

Budapest VII. Wesselényi u. 23. (Hungary)

Telefon: (361) 224-831, 429-131 Telefax: (361) 422-339
Levélcíme: 1399 Budapest Pf. 260 (Hungary)

KIS-ÉS NAGYKERESKEDELEM · VENDÉGLÁTÁS
IPARI TEVÉKENYSÉG

Telefon: (72) 33-422 Telex: 12468

Telefax: (72) 13-342

TÁJÉKOZTATÓ A MAGÁNSZEMÉLYEK RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI FELTÉTELEIRŐL

(KIVONAT)

Egy részvény névértéke 100.000,- Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.

A részvényjegyzés futamideje 1989. február 16-tól 1990. szeptember 30-ig tart. Ez időszakra az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alaptőkeemelésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990. október 1.) a magánrészvényeseket évi bruttó 17% kamattal illeti meg.

Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990. október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatón szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára.

**új értékpapír · magánrészvény
· biztos befektetés ·
árfolyam-emelkedés · osztalék**

Nyílt levél oktatási ügyben

Tisztelt Országgyűlési Képviselők! Mi az Unió a Demokratikus Szocializmusért és az Országos Diák Unió ifjúsági politikai szervezetek ügyvivői, felhívással fordulunk önökhöz.

1. Az elmúlt években azt tapasztaltuk, hogy a kormányzat az oktatási rendszert a maradék elv alapján kezelte. A Művelődési Minisztérium pedig:

– bár rendelkezik az oktatásra vonatkozó átfogó koncepciókkal, ezekből semmit sem valósított meg;

– konkrét intézkedések helyett pénzügyi hivatkozásokkal;

– a sorozatosan elkövetett hibák felelőseit nem tudja megnevezni.

Az oktatás mindezek miatt áldozatul esett a szervezett

felelőtlenségeknek. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy a Tisztelt Országgyűlés a hivatalba lépő minisztert kötelezze arra, hogy átfogó, az alsó-, közép- és felsőoktatást egyaránt érintő, konkrét célokat és határidőket is tartalmazó programot elfogadása előtt bocsássa társadalmi, szakmai vitára és vállaljon érte személyes felelősséget.

2. Az ország jövője nagyrészt az oktatás minőségén múlik. Úgy gondoljuk, egyetlen felelős parlament sem térhet ki ezzel kapcsolatos problémák radikális felvetése elől.

Kérjük, ennek tudatában tárgyalják az Országgyűlés májusi időszakán az ifjúságpolitikai kérdésekről szóló napirendet is.

Új kiállítás a Gabonamúzeumban

A gabona tárolása és feldolgozása Békés megye területén az őskortól napjainkig címmel nyílt állandó kiállítás a békéscsabai Gabonamúzeumban. Az 1824-ben épült csabai tanya környezetében kialakított múzeum egyik épületében, a Mágori színpad rendezték be a gyűjtemény állandó gabonaparli kiállítását. A mintegy háromszáz négyzetméteres területen kiállított tárgyak és egyéb emlékek az őskori gabonáról

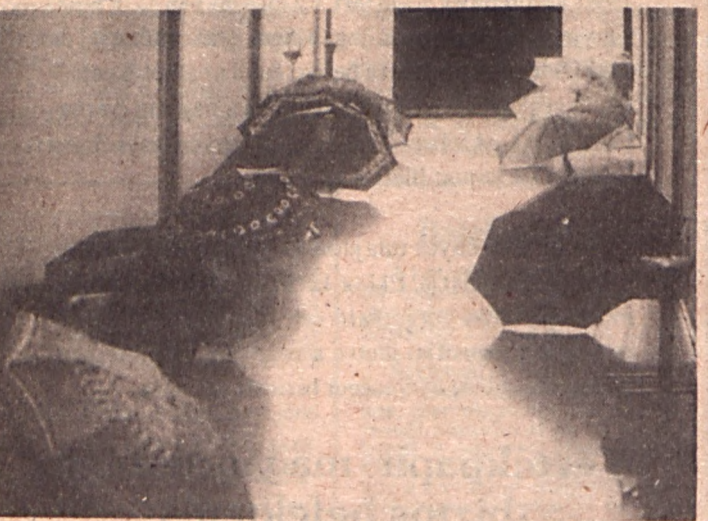
agygédényektől a malomipar korszakokénti fejlődésén át a mai gabonafeldolgozásig terjedően adnak átfogó képet Békés eme jelentős iparágának több évezredes történetéről. A kiállítás leglátványosabb részében többféle kézimalom, valamint a szélmalomok, vízimalmok, szárazmalomok történetét szemléltető emlékművek láthatók. Nem kevésbé érdekes az újabb kor gőz-, motor- és gőzmalommal szemléltetése.

Liberális Internacionálé

Megkezdte budapesti tárgyalásait hétfőn a Liberális Internacionálé nemzetközi szervezet küldöttsége, amely tájékozódni kíván Magyarország politikai helyzetéről.

A liberálisizmus lényegét az egyén szabadságának megőrzéséhez való ragaszkodásban látják, és elutasítják mind a baloldali, mind a jobboldali önkényuralmi rendszereket. A Liberális Internacionálé igyekszik támogatni a liberális demokratikus célok érvényesülését azokban az országokban is, ahonnan nincsenek tagjaik. E támogatást nem a belügyekbe való beavatkozással, hanem az illető országok belső helyzetének türelmes tanulmányozásával, az ottani politikai erővel folytatott párbeszéddel képzik el.

A Szekszárdi Szinyei Merse Terem iparművészeti bútorai megvásárolhatók: Szekszárd, Kölcsey ltp. 26. sz. alatt (volt Mattioni kiállító terem) minden nap 9-17.30 óráig szombat, vasárnap zárva.

Esős napok

Fotó: —czs—

Sevardnadze a szovjet kül- és belpolitikáról

A szovjet vezetés bízik abban, hogy az új amerikai kormány nem csak megőrzi, hanem erősíteni fogja azokat a kedvező eredményeket, amelyek az elmúlt három-négy évben sikerült elérni a szovjet-amerikai kapcsolatokban – jelentette ki Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszter Moszkvában, a Times című amerikai hetilap tudósítójának adott nyilatkozatában. Sevardnadze kifejezte azt a reményét, hogy James Baker amerikai külügyminiszter különböző álló moszkvai látogatása is ezt a célt fogja szolgálni.

A leszerelési tárgyalások helyzetéről szólva a szovjet politikus hangsúlyozta: már megteremtődtek a feltételei annak, hogy egyszerre három kérdés-körben – a vegyi fegyverek betiltásában, az európai hagyományos haderő, továbbá a két ország hadászati támadó fegyvereinek csökkentésében – fordulatot érjenek el.

A szovjet belpolitika egyik legbonyolultabb és legnehezebb kérdésének a nemzetiségi problémát nevezte a szovjet külügyminiszter. „Teljes mér-

tékben figyelembe kell venni valamennyi nemzet és nemzetiség érdekét. Ezt egyáltalán nem könnyű megtenni egy olyan hatalmas, soknemzetiségű országban, mint a Szovjetunió. Meg kell találnunk az összhangot az egyes népek vágyai és törekvései, valamint a szövetség erősítésének szükségessége között. Ezt a feladatot csak a 15 egyenjogú, szuverén köztársaság szövetségének demokratizálásával és az összes szövetségi funkció megújításával lehet elvégezni” – mondta a külügyminiszter.

A XX. század végén Tolnában

Fotó: —ka—

Ülésezik

a Magyar Tudományos Akadémia

A Magyar Tudományos Akadémia minden eddigénél nyitottabb közgyűlése kezdődött meg hétfőn az akadémia székházában. Az eddigi gyakorlattól eltérően a több mint 200 akadémikus mintegy 600 meghívottal, köztük a tudom-

mányos intézetek, országos hatáskörű szervek vezetőivel, az egyetemek rektorával, a tudományos társaságok és szak-szervezetek képviselőivel együtt tanácskozik az akadémia, a hazai tudományos kutatás megújulásáról, jövőjéről.

A fegyverek még csendesek

Másfél millió engedély Jugoszláviában

Most közzétett hivatalos adatok szerint Jugoszlávia 22,5 millió lakosa közül 1,5 millióan rendelkeznek fegyverviselési engedéllyel. Jelenleg további 1,5 millióan kérelmezik, hogy erre engedélyt kapjanak.

A hatóságok közölték, hogy a fegyverviselési engedélyt a belügyi szervek igen szigorú

feltételekhez kötik. Ezt a bejelentést azonban számos újság kételkedéssel fogadta.

Feltették a kérdést, hogyan lehetett békeidőben, szigorú mércék alkalmazásával egy egész háborús államanyú hadsereget kitévő embert felfegyverezni. Érthető okok miatt arról nincs kimutatás, hogy

engedély nélkül az ország hány lakosának van lőfegyvere.

Egyidejűleg bejelentették, hogy a Crna Gora-i Niksicsben letartóztatták a városi rendőrkapitányság 6 dolgozóját törvénytelen fegyverkereskedelem miatt. Az a vád ellenük, hogy Koszovo autonóm tartományban árultak illegálisan lőfegyvereket.

Kenyérpapír

Vesz az állampolgár egy szelet kenyéret. A boltos kínos precízséggel becsomagolja az előre feldarabolt papírba. Úgy bugyolálja a szeletet, mint a pólyásbabát. A papír úgy hatvan centi hosszú, s majdnem negyven széles.

Vesz az állampolgár egy kilós kenyéret. A boltos keserves kínok közepette csomagolja az ugyanolyan méretű papírba, mint a papírvékony szeletet. S hiába sodorintja csücsökbe a selyempapírt a veknin, az ugyan csak másodpercekre marad vesztég. Kibúvik lepleből, mihelyt a pénztáros kezébe kerül. Az állampolgár újból próbálkozik a bugyolálással, ám a szatyorba kerülve újabb sztriptízt ad elő a kenyér. Csodálkozunk, ha a melléje került más élelmiszerektől pacás lesz a mindennapi?

Ha nagyképu akarnék lenni, adnék egy tanácsot. De nem teszem, mert a kenyércsomagolás nem szakmám. S egyébként is! Már réges-régen főtallálták a „kenyérre szabott papírt”. Csak hát különböző méretre felszabni a papírt, többletmunkát jelent. Viszont a vásárlónak – akinek csak egyetlen szeletre futja – egy illúzióval kevesebbet.

Igaz, az utóbbinak haszna is van. A papír újból felhasználható... Például ki lehet rajta számolni, hogy a következő hónapban hány kiló (hány szelet) kenyérre futja...

—hm—

Tanácsi választások az NDK-ban

Az NDK-ban vasárnap rendezett helyhatósági (tanács-tagi) választások az elmúlt évekhez hasonló eredménnyel zárultak: a Nemzeti Frontnak riválisok nélkül fellépő jelöltjei minden választókörzetben megkapták a szavazópolgárok elsősorú többségének bizalmát. Ugyanakkor az öt évvel ezelőti választáshoz képest növekedett az urnáktól távolmaradók, valamint a nem-mel szavazók aránya.

A vasárnapi szavazáson a 12 488 742 választójoggal rendelkező állampolgár közül 12

335 487 vett részt – ez 98,77 százalékos részvételi arány. (Öt évvel ezelőtt 99,38 százalékot jegyeztek föl.) Az érvénytelen szavazatok száma 11 136 volt (0,09 százalék), szemben az 1984-ben regisztrált 2976-tal (0,02 százalék). Az érvényes szavazatok közül ezúttal 98,85 százalékot adtak le a Nemzeti Front jelöltjeire és programjára, az ellenszavazatok aránya 1,15 százalék (szám szerint 142 301) volt. 1984-ben ennél jóval kevesebb (14 645) polgár szavazott a hivatalos jelöltek és program ellen, arányuk az ér-

vényes szavazatoknak mindössze 0,12 százalékát tette ki.

Érdekes képet mutat a választási részvétel, illetve az elutasított szavazatok arányának területi megoszlása. Akárcsak öt évvel ezelőtt, az idén is a legnagyobb városok (Berlin, Drezda, Lipsze, Karl-Marx-Stadt) vezetik a negatív listát. Míg azonban 1984-ben a nem szavazatok aránya egyedül Berlinben érte el a 0,4 százalékot, s a többi megyében és nagyvárosban mindenütt 0,15 százalék alatt maradt, addig ezúttal a legalacsonyabb arány is 0,5 szá-

zálék (Rostock megyében), miközben Berlinben 1,37, Drezdában 1,95, Karl-Marx-Stadtban 1,62, Frankfurtban 2,05 és Lipszeben 2,33 százalékot tesznek ki az elutasító szavazatok. A városokról a televízióban este beolvasott statisztika azt mutatja, hogy a legtöbb nem szavazatot a szászországi helységekben jegyezték föl. Ez a vidék hagyományosan az élen áll az NSZK-ba áttelepülni kívánó s ilyen értelmű kérvényt benyújtó állampolgárok lakóhelyi megoszlásának listáján.

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván.

Főszerkesztő-helyettesek: Eördögh Bertalan és dr. Tóttós Gábor.

Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó) és Zirkuli Péter (Párizs), Vig József (Torontó).

Munkatársak: Bálint György, Böröcz István, Czákó Sándor, Gadó György, Kapfinger András, Györffy Árpád, Mátay Mónika, Mészáros Tamás, Tamási János, Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezső.

Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató.

Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat.

Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapelőfizetési és lapellátási irodánál (HELIR).

Budapest XIII. Lehel u. 10/A. 1900. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy hónapra 115,- Ft, negyedévre 345,- Ft, fél évre 690,- Ft, egy évre 1.380,- Ft.

Indexszám: III/PNL/31/TO/1989

ISSN szám: 0864-9170